

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2:50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-їй пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надсланим» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Вольф хоче знов командувати.

(X) Мимо запевнюваня деяких дневників і парламентаристів, що політичне і парламентарне положенє не є так зле, як дехто думає, показує ся, що таки ладу в тім усім нема і що нема надії навіть бюджет в комісії до Різдва ухвалити. Лівія, що показувала ся нібито такою охочою до скорої полагоди бюджету, сама домагає ся загальної розправи в комісії над бюджетом, що Вольф назвав «другим перемолочуванєм снопів», а іменованє п'ятох професорів для чеської вже існуючої техніки в Берні вважає лівія загрозою німецьких інтересів і для того горюють ся. Чехи домагають ся введеня в житє ще в літі приреченої галерії образів в Празі (над чим тепер відбувають ся наради в міністерстві просвіти з чеськими і німецькими послами), а також основаня утравістичного університету в Берні. Міністерство находит ся між молотом а клепалом, бо заспокоївши одних, боїть ся вразити і роздратувати других. Тимто міністер-президент старає ся на скілько мога сю Сцилю і Харібду обминути. Бова постава, яку собі хоче надати лівія супроти чеських домагань, понукує і Чехів заявляти своє невдоволенє і довести правительству та лівії, що проти їх волі не піде робота. В понеділок в бюджетовій комісії вела ся дальше загальна розправа над бюджетом, а сам посол Форшт своєю бесідою забрав 2½ години часу, так що хіба в середу буде можна приступити до подрібної розправи. Та й тут знов може повторити ся наново загальна розправа над диспозиційним фондом в широких розмірах.

Олію до жару долив в понеділок Вольф своєю промовою в бюджетовій комісії, виступаючи проти основуваня взагалі ненімецьких шкіл і університетів, за котрі нібито Німці мусять платити з своєї кишені (так якби ненімецькі народи не платили ніяких податків!). Він заявив, що Німці мусять зовсім рішучо виступити проти всяких національних забавів, бо н. пр. університет в Берні не має иньшої цілі, як винародовленє німецького населеня тамошнього. Се є приводом, що занепавши останніми часами німецька Gemeinbürgschaft мусить наново зорганізувати ся, щоби рішучо ставити опір всім тим змаганям ненімецьких народностей.

Се змаганє Вольфа заповів уже єго дневник «Ostdeutsche Rundschau», котра подала вість, що від всенімецького клубу вислано до німецьких людовців, поступовців і до вірноконституційної шляхти ось такі записки: «Вп. пане посол! Підписані члени посольської палати запрошують вас на вторник 12. падолиста 1901. на 8. годину вечер на нараду в справі становища проти чеської техніки в Берні. Безнастанне винародовлюванє («Entdeutschung») нашого шкільництва вимагає, щоби німецька Gemeinbürgschaft однодушним, кріпким виступленєм всіх німецьких, поступових заступників народу станула в обороні прав і будучности нашого народу».

Всенімці отже, котрі ще так недавно верховодили в радї державній, а останніми часами втратили значінє, бажать тепер знов на себе звернути увагу всего світа політичного. Вольф знов хоче обняти команду і склеїти розпавшу ся Gemeinbürgschaft. Цікаво однак, що на сю нараду не запрошують уже християнських соціялів, котрі давнійше також належали до Gemeinbürgschaft і се має бути причиною, що тамті сторонництва не приймуть запросин задля виключеня християнських соціялів.

Один посол з лівії висловив ся перед одним дневникарем ось як про сі всенімецькі записки: «Сі записки є звичайною плучкою, якою послугують ся радо дрібні, відокремлені сторонництва, щоби на себе звернути бачність, або з закутка висунути ся вперед. Всенімці крім того мають ще иньшу ціль на думці. Передовсім хотять они розбити дотеперішню «Clubmännerconferenz» лівії (виключенєм християнських соціялів) а на єї місце завести нову Gemeinbürgschaft. Крім того хотять они покористувати ся справою берненької техніки яко орудієм проти німецьких людовців на Моравії. Всенімці глядять вже давно нагоди, щоби боротьбу, розпочату з німецькими людовцями в Чехах перенести до Моравії. А до того видає ся їм тепер найвідповіднійшою нагодою іменованє п'ятох професорів для чеської техніки в Берні. Очевидно відмову записки на згадану нараду всенімці нап'януть «зрадою німецької справи», але опісля покаже ся, що наші здогади не були безосновні».

Отже Вольф хоче знов командувати!

Реформа духовного семинаря.

В другій своїй часті звертає ся посланнє Митрополита Андрея до питомців.

«Передовсім — сказано там — з довірем прийміть і старайте ся виконати ті розпорядженя. Будьте пересвідчені, що лиш добро Ваше і добро цілого народа є їх цілю. Не беріть їх як діти, котрі житем бавлять ся і во всім шукають хвилевої приємности, але як мужі, котрі здають собі справу зі своїх обовязків і уміють бути висшиями над теперішню хвилю».

«Є між Вами много добрих елементів і материял знаменитий на ревних і добрих святихників; є і много ідеалів і щирий і теплий патріотизм, так що відзиваючи ся до Вас, могу відзивати ся як до горожан розуміючих і дбаючих о добро народа і Церкви».

«Але і є поміж Вами і много зла: суть дурні, дитинні традиції, о котрі много з Вас дбає, є много легководности, байдужности і лінивства, а що найгірше провід між Вами мають нераз товариші такі, котрим провід ніяким способом не належить ся».

Против сих непокликаних проводирів виступає посланнє дуже рішучо, заявляючи:

«Відібрати провід непокликаним, лишити їм в семинарі місце, котре їм належить ся — як яке для них єще знайде ся відповідно до їх доброї волі поправи, се моя, настоятелів, але і Ваша задача».

«Мусить бути поміж Вами солідарність але лиш в добрім. Колежанство, котре лишень зло поширає, не є духом семинаря і може знайти ся хіба між штубаками привиклими до солідарности в авантурах».

«Не йде о штрейки, бо з ними дамо собі дуже легко раду, видаляючи при тій нагоді всіх, котрі не будуть мати цілком доброї кваліфікації; але йде о загальний дух в семинарі, котрий мусить бути духом праці, побожности, духом передовсім святихників».

Старанєм Митрополита і настоятелів семинаря, а і обовязком питомців буде виробити загальний дух в семинарі, який би відповідав високому званю єго призначеня. А потребу такого загального духа в семинарі пояснює посланнє як:

«Молодий чоловік, скінчивши студія гімназіальні, як знайде ся в поважній атмосфері праці житя, перенимає ся нею без труду і з великим напруженєм мимо волі став таким, якими єуть ті, що єго окружають. Єго ідеали ростуть і розвивають ся і досягають в ідеал святихництва Христового. Привички студента в великій часті лишають ся за дверми, в часті же звикають під впливом одної уваги старшого товариша, а в часті висьміяні через всіх не мають навіть відваги показати ся, і в недоволї бувають заступлені добрими звичаями, загально прийнятими в семинарі».

«Старші товариші бувають тим способом першими наставниками початкуючих питомців. Вплив старшого, що на своїм році надає тон і держить провід, може бути для питомця з першого року рішачим на добру або недобру сторону».

А дальше старає ся посланнє перекопати питомців про потребу праці над собою досадними аргументами про становиско святихника супротив Церкви і цілого народа:

«Добро загальнє, так семинаря як цілої Церкви і цілого народа лежить в тім, щоби лиш добрі святихники з семинаря виходили, але від того самого залежить і Ваша доля на сїм і на тім світі. Зрозумійте, що нема на світі гіршого нещастя, як бути злим святихником. Бути пасожитом і шівкою, котра ссе найліпшу кров рідного народа, зненавидженим від людей і від Бога, обмерзлим для співбратів, ворогом загального добра; чути над собою власть, котрої обовязком святим всім можливими способами злого святихника зробити нешкідливим, се прецінь положенє, в котре легководносно входить річ страшна».

Сих, що не можуть, чи не хочуть прийняти ся за усильну працю над самим собою, завзиває посланнє, щоби самі уступили ся з семинаря».

«Як довго сам себе кожний не побідив — сказано там — і міг би шкідливо на иньших впливати, най від всякого впливу на иньших усьне ся. Най зрозуміє, що є хорим на хворобу заразливую, котра иньшим уділити ся може; нехай не чекає, поки ми настоятелі впливу єго злого будь що будь не зломимо».

«Не може в наших очах надія єго поправи рівноважити шкоди, котру наносить на товаришів псуючи їм і нам цілу нашу працю».

Відтак звертає ся посланнє до «гешіхти», до богословів першого року:

«Ви же молодші питомці, що перший рік

скінчили і Ви, що сего року на перший рік будете прийняті, стережіть самі тих, котрі могли би Вас зіпсути. Питомець, що поважно не працює, від богослужень відтягає ся, в поступованню легкодущий, любить карти, довги і вино, най не має в Ваших очах ніякої поваги, хотіли би єї мав в очах інших. Ви хотіли молодші віком — старші від него розумом і працею.

«Не дайте ся звести бесідам подібним до него. Станьте відразу на становиску правдивих горожан і мужин, правдивих питомців, будучих священників, і бесіди і поступоване таких легкодущів уважайте за поступоване і бесіду недоростків.

«Працюйте від першого дня вступлення до семінарія так, як коли би чекав Вас іспит за тиждень. Користайтеся з репетицій ОО. Префектів, старайтеся в як найкоротшій часі увійти в аркана наук богословських; най ідеалом Вашим буде від першої хвилі зістати добрим богословом і ревним, святим священником.

«Студія декотрих предметів факультету філософічного буде Вам всім Ректорат позволяти, під тим однак умовом, що ті студія будете цілком поважно брати і з кожного предмету на кождім семестрі кольоквія здавати.

«Пам'ятайте однак, що єдиним предметом Вашого обов'язку — наука богословія».

(Дальше буде).

II. збори руских богословів.

Ще місяць не минув від перших надзвичайних зборів (15. жовтня с. р.) в справі звісної афери кс. Фіялка, а вже показала ся потреба, щоби «комітет вісьмох», вибраний на згаданих перших зборах для ведення цілої акції, скликав усіх товаришів на нову раду. Збори відбули ся дня 12. і 13. с. м. Першого дня т. є. вівторник зложив «комітет вісьмох» звіт із своєї дотеперішньої діяльності. Відповідно до ухвали зборів з дня 15. жовтня, наглядали комітетові пильно над солідарністю богословської громади, та стежили, щоби ніодин з них не важив ся по польски виспатись. Се впрочім було дуже легкою річю, бо нікому ані в сні не снило ся зрадити справу. Рівночасно оголосив комітет залву з дня 18. жовтня с. р., в якій зазначив, що рускі богослови не уступлять ані на крок, та не злякають ся жадних средств, де ходить о їх найсвятійші почування та народну честь.

Заява викликала велике одушевлене не тільки між усею академічною молодіжню але і між руською суспільністю, а кс. Фіялок відчув наше важке слово. Кс. декан уступив, та перевів вписи в рускій мові. Однак в письмі до Всв. Ректорату заявив рішучо, що робить се лишень з причини спізненої пори, «лише виімково — тимчасово» на сей піврік.

В виду сего, що на будуче заповідає ся ще тяжша борба, тому комітет уважав за краще горячо візвати до акції товаришів з усіх виділів, та в тій цілі оголосив в руских часописах «поклик» і очікував від них відповіді.

Звіт викликав між зібраними загальне заінтересоване, а нарада йшла так оживлена та так довго протягла ся, що продовжене зборів мусіло відбутися слідуєчого дня.

В середу зійшли ся знова товариші всі як один муж. Одушевлене ще більше, а настрої поважний, так як сього вимагала важність хвилі.

Зборя відкрив голова «комітету вісьмох», і в горячій промові пригадав зібраним важність хвилі, та закликав усіх, щоби усунули на бік всякі особисті, а передовсім партійні непорозуміння, та щоби вели наради розважно і предметово. «Очи цілої рускої суспільности звернені на нас», говорив голова, «а всі сподіють ся, що ми і на дальше ступати-мемо солідарно і ніхто не припускає, щоби ми замовкли після того, що вже зробило ся, на сором та наругу собі, а на сьміх і втіху ворогам.

Відтак вибрано провідника зборів та двоох писарів, а член «комітету вісьмох» виголосив реферат. Своєю глибоко обдуманною та щиро відчутною бесідою зробив шановний бесідник незвичайне вражінє і викликав загальне одушевлене.

Він вказав на се велике післанництво, яке

вкладає нарід на свою молодіж, візвав горячими словами до солідарности і згоди та закликав стати без тривоги в обороні своїх прав, хотіли би прийшло ся понести найбільші жертви.

Він вказав на ті, як море глибокі кривди руского народа, що їх він цілі століття терпів та терпить. Пригадав зібраним ті всі переслідування та нехтованя найсвятійших національних чувств рускої молодіжї на львівськїм університеті, де руских богословів провокує ся що дня, де навіть професори дають волю своїм зовсім некультурним та шовіністичним вибрикам, негідним свого поважного становиска.

Згадавши під кінець остаточну відповідь кс. декана в справі вписів, заявив, що годі глядіти нам спокійно на наші кривди, годі зносити з покорою маловажаче трактованє нас і наших народних святищів, — а пора вже крайна домагати ся перед цілим світом рішучо та солідарно прав, які після Божих і людських законів нам належать ся — домагати ся окремого руского університету.

Вкінці зазначив з натиском, що в так важкій справі, яка живо обходить не лиш руску академічну молодіж, але цілу руску суспільність — весь майже чотири-мільоновий руский народ, — ми мусимо іти рука в руку зі святими товаришами.

Так говорив т. референт та поставив зібраним до ухвалення отєї резолюції, обдумані основно членами комітету:

I. Збори вкладають обов'язок на комітет, щоби той порозумів ся зі святими товаришами та солідарно з ними домагав ся як найскоршого основаня окремого руского університету у Львові.

II. Збори поручають комітетови вислати в порозуміню зі святиєю акад. молодіжню телеграму на руки руских послів з домаганем як найскоршого порушеня в радї державній язикової справи на львівськїм університеті т. є. рівноуправленя рускої мови в урядованю.

III. Збори поручають комітетови внести як найкорше в порозуміню з святими студентами на руки послів меморіял до п. міністра просвіти і віросповідань з домаганями основаня руского університету у Львові, а на разі як найскоршого крєованя рівнорядних руских катедр на всіх виділах, а спеціально на богословськїх; руских катедр: права канонічного, історії церкви і ексегези з святиого Письма старого і нового завіта з тексту старославянського.

IV. Збори вишлють делегацію до кс. декана, що заявить йому рішучо в імені всіх руских богословів, що сли він на дальше глумливо, ігноруючо і арогантно відносити ся ме до нас і нашої мови, то ми в инший спосіб пошукаємо собі сатисфакції.

V. Збори поручають комітетови вислати привітну телеграму словінським студентам з признанєм їх справедливих домагань окремого словінського університету на руки посла Ферянціца.

Поставлені резолюції прийняв збір односторонно серед грімких оплесків та незвичайного одушевленя і рішив оголосити друком. Опісля одобрив дотеперішнє поступованє комітету та поручив йому і на дальше вести цілу акцію.

При тій нагоді ухвалив вислати також привітну телеграму Хорватам на руки добр. Бабіча в Загребі з нагоди святкованя 400-літнього ювілею істнованя хорватської літератури.

Пізно в ніч закінчили ся наради, а провідник зборів подякував зібраним за численну участь і горяче заінтересованє. Одушевлені розійшли ся товариші серед грімких звуків пісні: «Урра у бій».

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

Хорвати обходять 400-літній ювілей своєї літератури. Численні війни, з одної сторони з Турками а з другої з Венецією та Німцями не дали скорше розвинути ся літературі у тих полуднево-славянських краях. До того ще і причиняли ся свари між могучими вельможами та власним королем і народом, з чого нераз підносили меч до братоубійчої борби. Першим був Марко Маруліч, уроджений в Спліті 1450. р., потомок багатого і шляхотного роду, який дав

початок хорватській літературі. Він образував ся в Падві, віддаючи ся, після звичаю тодішнього часу, філософії, поетиці і реториці. Повернувши домів, жив якийсь час навіть досить легко, але опісля споважнів, замкнув ся зі своїми книжками і жив скромно, а навіть убого, хотіли завидував великим мабтом, а відтак навіть вступив до монастиря. Писав багато по латинськи і як учений гуманіст, як було в тодішнім звичаю, стояв в кореспонденції з багатьма визначними людьми, як з папою Адрианом II, кардиналом Грімані, хорватських баном і др. Здобувши вже собі славу в Європі своїми латинськими творами, почав Маруліч писати на рідній мові, беручи теми з святиого письма, з наміром познакомити своїх земляків з поучаючими та уморальняючими притчами. Головніи его твір на хорватській мрві є «Юдита, або Істория вдови Юдити, в віршах хорватских уложена, як она вбила вожда Гольофернеса серед его війська і освободила ізраїльський народ від страшної язви». Перший раз вийшов сей твір друком р. 1521., але викінчений був вже 22. цвітня 1501. року — отже се дає припущє до теперішнього обходу ювілею. Крім сего писав Маруліч дидактичні твори і церковні пісні, дальше сатиричні, а навіть драматичні. Зерно посіяне Марулічом перед 400 літами видало обильні овочі. За сей довгий час хорватська література зростала непереривно, хотіли єї огнище було найперше в Далмації, відтак в Босні, потім в Славонії, а аж на кінци у властивій Хорвації. В Загребі остаточно збїгли ся всі лучі, які дотепер огрівали народне відродженє Хорватів, а виступленє Галя і Шеноя було пробудженєм до нового літературного життя. Нині всі роди письменства мають у Хорватів своїх численних репрезентантів, а їх наука і просвіта розвиває ся рівномірно з нею. Оглядаючи ся на довгу полать часу позад себе, Хорвати можуть набрати лише захопоти до дальшого невпинного труду на народній ниві.

Англійські міністри, які не можуть вже похвалити ся ділами, виступають з бесідами. Іменно Чемберлен виступив онді з бесідою на дорічній банкеті по інсталяції нового лорда майора льондонської City. Премієр англійського кабінету вистерігав ся перехвалою, обиджуючи инші держави, але за те запевнював, що після думки найтутішних фаховців, в полудневій Африці Англичани роблять поступи з кождим місяцем і тижнем та що нещасна партизантка вже є на покінченю. Коли війна триває так довго, то виною сему не правительство, але партизантський спосіб войованя. Однак що Англія раз заціпила своїм зубом, сего не попустить, хіба би вирвали цілу щоку. Бурів треба здавити, а відтак надати їм горожанські свободи, а може навіть кольоніяльну автономію. Та все таки Сельсбері не міг бодай в приближено сказати, коли властиво скінчить ся війна і для того его бесіда зробила некорисне вражінє. — Як звісно, коли єї прочитав президент Крієр, заявив, що Бурі не вірять англійській автономії і волять зникнути з лица землі. Отже борба може ще дуже перетягнути ся і не один зуб випаде з англійської щоки...

НОВИНИ.

— Календар. В п'ятницю: гр.-кат. Акиндина; рим.-кат. Леопольда. — В суботу: гр.-кат. Йосифа, Аїтала; рим.-кат. Едмунда.

— «Галичанин» пише про обсаду станиславського єпископства: «Станиславовскимъ єпископомъ имѣеть быти назнаєнь монахъ чина св. Вас. вел. о. Платонидъ Филась, или военный священникъ о. Касіянь Куницкій, стаціонованный уже около 10 лѣтъ въ Станиславовѣ. Кандидатуру послѣдняго поддерживаетъ пос. Барвинскій и вѣроятно поддержка та не будетъ безуспѣшна. Пос. Барвинскій — якъ намъ сообщаютъ — имѣль убѣдити министра иностранныхъ дѣлъ гр. Голуховского въ томъ, що назначеніе о. Куницкого станиславовскимъ єпископомъ причинится весьма много къ роспространенію и высокому поднятію идеи малорусской національной самостоятельности и вскрѣпнати становище Австрії въ ея политичѣй относително Россіи. Такъ по крайной мѣрѣ увѣрняютъ люди, имѣющіи хорошіи інформаціи. Если бы то оказалось правдою, то вышло бы на то, що даже єпископы въ Галичинѣ имѣли бы помогати графу Голуховскому въ его политичѣй съ Россією». — Бодить, видно, «Галичанина», що між вародовцями є кандидати на єпископський престол, люди не-

порочного життя, визначного характеру і високих прикмет серця, до яких кожний зачислить о сов. Куніцко. «Галічаніна» се болить, бо він рад би видіти на єпископській престолі свого сторонника, без огляду на його моральну вартість. Щоби одну, або другу кандидатуру народовця ослабити, чи убити, москвофільсько-соціалістична спілка укладає насквілі в «Monitor-i» певна сега, що на падлюцтво і звирячі інстинкти, в які пасквілянти богати, ніхто шануючий себе відповідати не буде. В такій цілі обкидано грязюю о д-ра Гробельського, що весь свій масток заощадженої і вужденної платні руского крилошанина, видав на народні цілі. Рівнож тому споневірано о. Пл. Філяса, а нині «Галічанін» острить собі зуби на о. сов. Куніцко, думаючи, що пасквіль, вимірний против о. Філяса в «Monitor-i» останному пошкодив. Як стоїть справа з обсадою станиславівського єпископства, не знаємо. Думаємо однак, що ситуація не змінила ся, та що небавом буде іменованій єпископом о. Філяс. Про заходи пос. Барвіньського у гр. Голуховського нічого не знаємо і можемо про їх правдивість що найменше сумнівати ся.

— **3 то.** «Академічна Громада». Проводжені загальні зборів членів товариства відбудеть ся дня 17. падолиста о 3. годині з полудня на університеті з таким порядком: 1) Вибір нового голови, 2) вибір нового Виділу, 3) внесення і запитання. — У Львові дня 14. падолиста 1901. р. За Виділ: *Евген Бурачківський*, за голову; *Іван Боднар*, за писаря.

— **Виймовий стан на галицких почтах.** Нераз доводило ся нам звертати ся з жалобами до Дирекції пошти у Львові задля неточного доручування «Руслана» передплатникам на провінції. Жалоби мали сякий-такій успіх, але не на довго. Послїдними часами недбалство почтових органів на провінції дійшло до зевту. День-в-день пропадає на різних почтах по кільканайцять примірників нашої часописи.

Питаємо отже Сьвітлу Дирекцію пошти і телеграфів у Львові, чи довго ще будуть тривати такі непорядки на галицких почтах?

— **У відповідь «Галічанінові».** З Коломиї пишуть нам: На нашу рішучу замітку, що для тутешньої парохії потреба не «говорювого» але дійсного адміністратора, та що се — як на нежить, поскутково, кинув ся москвофільський орган, мов опарений, а замість признати щиро та сумлінно з нами, що для нашої парохії не 3 але і 4 сьвященників не було би за богато, викручує ся «сіном» та глядає «підложеного» міщанина кореспондента. Пусті се жалі «адвоката» о. Войтїховського. Ми вповні згідні з «Галічаніном», що для нашої парохії потреба було не «якого небудь» адміністратора і як-раз тому ми прилюдно запротестували против адміністрації з о. Войтїховским на чолі, а висказали наше вдоволенє з о. д-ра Хомишина, що зараз першими енергічними вступами зробив між парохіями добре та велике враженє і предстали ся таким, якого сюда було потреба та якого ми собі бажали, хоч ми о. д-ра Хомишина доси не знали. О. Войтїховский може собі бути «видаючим ся» другом москвофільського органу — сега ми не перечемо, бо давно се знаємо — та мимо того ми обстаємо при своїм, що о. Войтїховский ніяк не надавав ся на завідателя нашої парохії, хіба для доходів, бо він і без того обтяжений заводовою працею при гімназії, а в додатку постійно слабує, та що наколиб не давна спілка зі станиславівськими галапасами, наша парохія до тої часті ніколиб не прийшла, щоби о. Войтїховский мав бути єї адміністратором. А если вже ходило о «провізорію» на кілька днів, як каже «Галічанін», то парохія наша з певністю не була би завалила ся, як би сю «провізорію» обняв був котрий з місцевих наших оо. сотрудников. А вже зі всім непотрібно бере ся москвофільський орган почувати нас об тім, хто є о. Войтїховский? О. Войтїховский не є нинішній і ми також, а з Коломиї до Бучача та Станиславова прецінь знов не так дуже далеко! Знають о «безкорисловості» о. Войтїховського ті іменно, що по дорозі до єпископської палати, в котрій о. Войтїховский повняв «безплатну» службу, складали у него «на служби Божі» та всілякі «принеси». Знаємо добре ми всі, якто о. Войтїховский для замаскування своїх москвофільських «убіждень» коли старав ся о катехитурі при учительській семінарії в Станиславові, голосив з патосом перед польським клиром, що «перейде на латинське, наколи папа(!) пристане на фонетику(!)». Ось який великий католик і «твердий» Русин! На нещастє однак галицкої Руси та відай сердечний жаль Поляків, ніхто Папу римського о фонетику не питав, а о. Войтїховский зівстав ся і на дальше між Русинами. Недовго по тім того самого «лайдацтва» — так називав о. Войтїховский фонетику — учив він сам, розуміє ся, за гроні, яко катехит гімназійний в Бучачі, держачи ся заравом «засади»: *rusin, polak dwa bratanki*, хоч се не перешкаджало єму цілком кидати грони на: ляхоманів та новоеристів та обкидувати їх грязюю, в якій, видно, сам виріс. Такий «видаючий ся» мислитель і політик, що після інтересу зміняв свої «убіждення» зівстав

нізнійше духовним провідником руско-української молодіжї в нашій гімназії. Вже то така судьба наших гімназій, що з тяжкою бідою родять ся, а відтак, коли прийдуть на сьвіт Божий, мусять приймати таких «видаючих ся» мислителів, яко «дар любови», на те хіба, щоби науковий інститут не приніс всего бажаного добра для руско-українського народу. Щоби однак вповні виправдати почесний титул «видаючого ся», який одержав о. Войтїховский в москвофільським органі, мусимо згадати за подвиг, яким без сумніву рідко котрий, а може і жаден з гагичких москвофілів не міг похвалити ся. Було се тоді, коли о. Войтїховский старав ся о катехитурі при нашій гімназії. Наколи всі можливі і неможливі средства, а навіть і дружба зі славновісним мантиєм з Загвіздя здавали ся заводити, о. Войтїховский пригадав собі без намислу, що ціль осьвячує средства, поїхав до Львова до Ради шкільної краввої і там представив ся «ряним» Українцем. Ось і безкорисловість о. Войтїховського! Ми зацитували сей «подвиг» нарочно в тій цілі, щоби доказати, що ми знаємо о. Войтїховського ліпше чим «Галічанін» та єго тутешні приятелі. Сьмішна протє увага «Галічаніна», що ми намагали ся компромітувати о. Войтїховського та нашу Консисторію. Таких людей, що самі компромітують ся, чейже не потреба компромітувати. Для «наших» людей чейже не може чути більшої компромітації, як се, що суть пупілями москвофільського органу.

Під конець ще одна увага. Обсада парохії нашої ще на далекім овиді, хоч вже тепер «пересунулось» кільканайцять «видаючих ся» кандидатів по хатах тутешних радників міста. Тимчасом москвофільський орган — мовби мав до сего яке право — кинув вже заздальгидь в єтот рону Консисторії «бомбу» з погрозою та «поставленієм», яких то кандидатів він собі бажав на тутешню парохію. Марні се «страхи на ляхи». Ще хто знає, яка «Консисторія» буде обсаджувати нашу парохію? Хто знає, чи віче, яке має небавом скликати ся сюда для «вибору» єпископа станиславівського, не змінять да непізнана нашої Консисторії? А і тутешня рада громадська, також дякувати Богу вже поволітна, не потребує ані курателі москвофільського органу, ані титулу «білого крука» в московській менажерії. Дасть она собі раду з обсадженням на тої парохії і без помочи тутешнього кацавського амбасадора, а вже тепер можемо залєвити всіх «благодійних» кандидатів, що наша парохія не дістанєсь жадному з обожателів білокамінної Москви... *Мицанин.*

— **Заснованє руского університету у Львові** буде предметом наглого внесення, яке поставлять на днях рускі послы в державній раді. В тій справі дуже симпатично для нас озвали ся «Narodni listy» та иньші чеські часописи.

— **Спростованє.** Від п. Едварда Харкевича, директора академічної гімназії у Львові, одержуємо отсе письмо з прозьбою єго замістати: Безосновний закид, зроблений в новинках «Руслана» з дня 10. падолиста ч. 244 оо. катехитам рускої академічної гімназії у Львові, будь то би они не дбали про повірену собі молодіж і не відбували екзорт для учеників I, II і III класів і то від початку шкільного року до тепер, відпірає ся тим дійсним фактом, що від початку шкільного року до нинішнього дня не опущено ані одной екзорти для учеників II і III класів і що також ученики I класів мали екзорт так довго, як она задля браку місця в убикаціях самого заведеня нашого могла відбувати ся в великій салі «Народного Дому». Дійсно отже ульняє ся з конечности т. є задля браку місця і за відомостію шкільної власті лиш учеників I класів від екзорти і то доперва від жовтня, що потраивав аж до хвилі заіменованя четвертого екзортатора. Однак і ті ученики беруть участь у спільнім богослуженю.

— **Слухачі богословського виділу львівського університету** вислали на руки пос. д-ра Андрія Ферянчица у Відни телеграму отсего змісту: Рускі богослови, слухачі львівського університету шлють на Ваші руки, високоповажаний Пане После, словінським студентам щірі слова повного признаня та найгорячішї бажаня скорого здійсненя їх справедливих домагань основаня окремого словінського університету. Ми кличемо грімко словами нашого віщого поета: «Боріте ся, поборете, вам Бог помагає!» — 250 руских богословів.

— **Віденська «Січ»** посрамила ся. Вчера вечером відбуло ся у Відни велике славянське віче. Взяло в нім участь коло 1000 славянських студентів та богато молодоческих і словінських послів. Був також присутним посол Барвіньский. Ухвалено сім резолюцій: 1) з жаданем основаня полуднево-словінського університету в Любляні, 2) з протестом против основаня італійського університету, 3) з прозьбою о признанє важности в Австрії сьвідочств загребського університету, 4) з протестом против відносин на віденським університеті, де славянських студентів трактують, як гостей, 5) з домаганем організації межї славянськими студентами виспих шкіл у Відни, 6) з жаданем основаня чеського

університету на Моравії, 7) з жаданем удержавленя польської, приватної гімназії в Тішині. Всі резолюції прийнято одностайно. А деж були, питаємо, Січовики, що не піднесли справи українського університету у Львові? Певно, що всі Славяни були би признали наше право до того і ухвалили се наше жаданє як осьму резолюцію віча. Але коби то не руска байдужність!...

Телеграми.

Відень, 14. падолиста. Президент угорського кабінету Сель був вчера на приватній аудієнції у цїсаря, а опісля відбув нараду з міністром заграничних справ гр. Голуховским.

Відень, 14. падолиста. На нинішнім засіданю державної ради відчитано внесеня та інтерпеляції, почім приступлено до дальшої дискусії над наглим внесенєм пос. Романчука в справі галицких виборів. По заяві президента міністрів д-ра Кербера промовляв по польськи пос. Ольшевский. Між внесеними інтелепеляціями є одна пос. д-ра Гладишовського в справі унеспіжденя рускої мови і Русєнів в судах східної Галичини.

Берлин, 14. падолиста. З порученя канцлера Більова заряджено напечатанє проєкту цлової тарифи з широкими мотивами, аби роздати єго членам парламенту.

Загреб, 14. падолиста. Підчас вчерашнього обходу 400-літнього ювілею істнованя хорватського письменства студенти устроили демонстрацію перед редакцією урядової часописи «Narodne novine», бо редакция не виставила народної хоругви. Полїція арештувала кільканайцять осіб.

Вісти господарські, промислові і торговельні.

Рахунок Товариства взаїмного кредиту «Дністер» у Львові, стоваришеня зарєстрованого з обмеженою порукою,
за місяць жовтень 1901.

I. Стан довжний:

1. Удїли членів	80.132 кор. 89 сот.
2. Фонд резервовий	8.554 " 22 "
3. Спеціальна резерва страт	1.111 " 59 "
4. Вкладки щадничі:	
а) стан на початку жовтня 1901	886.703 к. 67 с.
б) вложило в жовтні 74 стор.	40.204 к. 50 с.
разом	926.908 к. 17 с.
в) винято в жовтні 75 стор.	36.600 к. 52 с.
Стан з кінцем жовтня	890.307 к. 65 с. 890.307 кор. 65 сот.
5. Сальдо побраних процентів	40.929 " 66 "
6. Непіднята дивіденда за рік 1897, 1898, 1899 і 1900	3.758 " 69 "
7. Кошти спору	435 " 52 "
8. На рахунку ріжних сторін	101 " 12 "
9. Резерва на оплаченє податку за р. 1900	600 " — "
Сума 1,025,931 кор. 34 сот.	

II. Стан чинний:

1. Позички уділені:	
а) стан на початку жовтня	843.104 к. 37 с.
б) уділено в жовтні	41.520 к. — с.
разом	884.624 к. 37 с.
в) сплачено в жовтні	25.984 к. 99 с.
Стан з к. жовтня	858.639 к. 38 с. 858.639 кор. 38 сот.
2. Готівка в касі з 31. жовтня	3.857 " 74 "
3. Цінні папери фонду резервового	8.587 " — "
4. Цінні папери иньші	89.117 " — "
5. В щадничї почтовій (оборот чековий)	627 " 95 "
6. В иньших товар. і банках	40.094 " 28 "
7. Рахунок біжучий з Тов. вз. об. «Дністер»	15.000 " — "
8. Сальдо коштів адміністрації	10.008 " 99 "
Сума 1,025,931 кор. 34 сот.	

Членів прибуло 22, убуло 18, остає з кінцем жовтня 1901 р. всіх членів 1985 з 2060 декларованими удїлами в сумі корон 103.200. Стопа процентова від вкладок 4%, від позичок уділюваних з провизією на кошти адміністрації 6 1/2 %.

Львів 10. падолиста 1901.

Малий фейлетон.

ВОЛОДИМИР БИРЧАК.

МАТУРА.

3

(Епос).

6. І кланяли ся.

Ішли і підсвистували, а кожний дусив обаву, що будила ся в серці і удавав веселого.

— Ми тепер мов *επιγυμνάζομαι*! — мовив Нобко.

— Фі, фі, фі! Та ти уже і греку умієш до матури!

— А ти дурню що гадав! Я підучу ся на вакаціях по грецьки читати і піду на філософію. І буду ще тебе, Ветеране, при матурі питати. А скоро так обладуєш ся, як виві, то бігме усі шпаргали найді! Ха, ха, ха...

— От пильнуй ідіоте, аби у тебе ще чого не нашли! А він хотів би уже у других шукати!

— У мене? Та я не бою ся...

— а по хвилі додав — Подиви ся Льольо, чи мій живіт не має надто острих рисів.

— А може би ми вступили до церкви — думав Льольо — то чей нічо не зашкодить...

Матуристи вимахували бібулами і їм видавало ся, що ціле місто на них глядить. Лише Куйона ступав задуманий і пригадував собі, де що уміщене. А йшли ученики низших клас і кланяли ся їм низенько...

7. Директор іде.

Абітурієнти стоять коло замкнених дверей салі і говорять про матуру. А уся гімназія обступила їх.

— Що то буде, як ми будемо здавати? — мовить Надурович з третьої класи.

— Ет дурний! Коли то буде? Зрештою, чи ми тільки уміємо? А то треба много знати...!

А панове абітурієнти слухають тої бесіди, то одних клонить то знань, то других випростовує воно.

Звонять. Та нині не чує гімназія того голосу і далі стоїть.

— Пс... директор іде... директор... Усі розбігають ся, а абітурієнти випростовують ся в остатне і підходять ближше дверей. Сторож отирає в парадно класу, а директор іде і удає, що нічого не бачить.

8. Хвилі.

Увійшли.

«Що то буде, що то буде?»

— Помолім ся! — мовить директор.

І кожний молить ся. Такої ревної молитви чує Господь Бог мабуть тільки від матуристів.

А пан директор тне — перетинає коверту, а з неї поволеньки-поволи витягає тему. А підчас того чути, як через класу летять муха.

Читає...

Прочитав!

«А...а...а...», видобуває ся з грудий. Абітурієнти дивлять ся несміло на директора і витягають з під лавок свої шпаргали.

— Е то легка задача! Матура то фарса! — думав Нобко і підсунув ся до Відзначаючого.

9. Байка як то одного разу час заснув.

Війшов пан професор, Поступовий, «що незадовго мав стати десь директором» і сів на катедру.

А його присутність викликала застій: Поступовий стримав нестримний — скорий час, не бігли — стояли нестійні хвилі.

А як сказав:

— Не відписуйте, бо запишу! — ніхто не писав, а стримані хвилі заснули. Заснули і спали мов одної моєї кузики літа.

А як задзвонили і до класи війшов «добрий професор» — то час проснув ся.

Попід лавки лазили бруліони, по класі ходили матуристи, у воздуху літали картки.

І хвилі знова бігли і хвилі далі гнали, свою страту доганяли.

І знова звонили і знова стояли нестійні хвилі.

(Дальше буде).

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

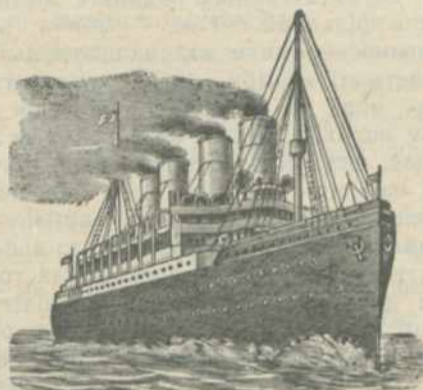
Небувала, сенсацияна програма!

від 1. до 16. падолиста 1901.

При співучасті військової музики 80. п. п.

1) Дружина Волковського, українські співачки і тансери. 2) Zazell і Vernon, найкомічніші американські гімнастики на потрійнім реку. 3) Ліліпути Selma Goerner і Ida Mahr, в комедії: «Проба любови». 4) The Calder Brothers, комічна пантоміна «збітки волоцюгів». 5) Miss Ravensberg, англійська співачка. 6) Орchestra і рекламограф. 7) Les Usas, подія в магазині капелюхів. 8) Carma, фантастична тансерка. 9) Lena Wella, куплетистка. 10) Les Amors, комічні еквілібристи. 11) Олександр Trebitsch, гуморист. 12) Marguerite de Stratenius, субретка.

Що дня о 8. год. вечером велике представлене. В неділю і свята два представлення. Що п'ятниці High-Life представлене. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Ц. к. концесіоноване

Бюро подорожи і експедиційне

Софії Бєсяд-цкої
ОСЬВЕНЦІМ, ДВОРЕЦЬ
продает

окружні білєти залізничні,
корабельні карти І-шої і II-ої класи,
та межипокладові карти для виселенців
до Америки.

11-12.

— Проспекти даром і оплатно. —

Лекційна комісія

студентів філософичного відділу львівського університету, яка остає під зверхнім проводом проф. Твардовського, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Усні зголошення приймають члени комісії щоденно (навіть в неділі і свята) на університеті (І п. Сала VIII) межі 12-ї год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософичного відділу, Львів, Університет.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,

яко гарна прикраса комнат і

Картини: Верещагіна, Шевченко в доміні і Сластьона, Шевченкова могила.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

Др. Олександр Богдан КУЛАЧКОВСКИЙ,

субститут надв. адвоката д-ра Отмара Райзера і оборонець в карних справах у Відни, І, Tuchlauben ч. 4 або XIII/9 Suppégasse ч. 9.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
6:10		з Кракова, Берліна, Варшави, Відня		6:25		до Ставсава, Підмоколого, Потупор	
6:20		з Чернівців (Іцкан, Га. шу) і Гусятинна		6:30		до Підволочиска (Київа) Бродів дв. головний	
6:46		з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк.		6:43		» » дв. Підзамче	
7:45		з Янова		6:35		до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
7:40		з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30		до Кракова (Відня, Варшави), Берліна	
8:00		» » на дв. головний		2:55		до Сьського, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.	
8:10		з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока		9:00		до Янова	
8:15		з Сокала, Рави рускої		9:15		до Підмоколого, Бродів, Гусятинна дв. Під	
8:50	1:35	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берліна		9:25		до Підмоколого, Бродів, Гусятинна дв. Під	
11:45		з Ряшова, Любачова, Самбора		9:42		» » дв. гол.	
11:55		зі Станиславова (Керемезе, Потупор)		2:40		до Сокала, Белая, Рави рускої і Любачова	
12:55		з Янова		10:20		до Янова від 1. мая до 15. вересня в не-	
1:10		зі Скольного, Калуша, Хирова з Лавочно-		10:25		дїлі і свята	
		го від 1. черв. до 15. вер.		1:25		до Брухович від 16. мая до 16. вересня	
3:14		з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)		2:15		в неділі і свята	
4:40		зі Самбора, Борислава, Стрия		3:05		до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
5:11	2:20	з Підволочиска (Київа) Бродів на дв. Підз.		3:15		до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.	
5:35	2:35	» » на дв. голов.		3:26		до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.	
5:50		з Кракова		3:30		до Ряшова, Хирова, Любачова	
5:40	1:45	з Чернівців, Іцкан					
6:00		з Сокала, Белая і Любачова					
НІЧ				НІЧ			
		7:36		6:10		до Станиславова	
		8:50		12:45		до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
		9:41		6:20		до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6.	
		9:20		6:35		а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 щоденно	
		9:50		7:10		до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова	
		9:50		7:32		до Тернополя, Бродів дворець головний	
		9:40		7:25		дворець Підзамче	
		10:20		7:52		до Сокала і Рави рускої	
		10:20		9:30		до Брухович (13. мая до 16. в. р. в нед. і сьв.)	
		10:02		10:20		до Янова від 1. мая до 15. вересня	
		3:12		10:20		до Чернівців і Іцкан	
		3:35		11:00		до Кракова, Відня, Варшави	
				11:10		до Підволочиска, Бродів дв. головний	
				11:32		» » дв. Підзамче	
				4:15		до Кракова, Відня, Берліна, Самбора	
				4:45		до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод.	

ЗАПІМКА: Поїзди нічні чинять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейський рівнять ся від часу львівського о 36 минут, з іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — В місті видають білєти Ізди: Звичайні білєти агенція часоний Ст. І. Соколовського в пасажи Газмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і всякі інші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади Ізди і т. п. бюро інформаційне п. к. залізниць державних (ул. Красівських ч. 5. в подвір'ю, сходи II, двері ч. 52) в урядових годинах (8—3 а в свята 9—12).

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронови
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи товариства кредитового земського
- 4 1/2% листи Банку красового
- 5% облігації Банку красового
- 4% позичку красову
- 4% облігації пропінацийні

і всілякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнішим курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ
Гіпотечного